

RIKSDAGENS SVAR 270/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av medborgarskapslagen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av medborgarskapslagen (RP 80/2010 rd).

Beredning i utskott

Grundlagsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (GrUB 8/2010 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av medborgarskapslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i medborgarskapslagen (359/2003) 2 § 10 punkten, 6 §, 13 § 1 mom., 14—19 och 21 §, 22 § 1 punkten, 24 § 1 mom., 29 och 30 §, 34 § 2 mom., 35 § 2 mom., 44 § 1 mom., 45 § 1 mom. och 50 § 2 mom., av dem 15 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 327/2009, samt *fogas* till lagen nya 18 a, 18 b och 19 a § som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

— — — — —
10) *medsökande* ett barn som den sökande har vårdnaden om och för vilket finskt medborgarskap eller befrielse från finskt medborgarskap önskas genom en ansökan eller anmälan som är anhängig av den sökandes ansökan eller anmälan.

6 §

Utredd identitet

En förutsättning för förvärv av finskt medborgarskap är att den sökandes identitet har utretts på ett tillförlitligt sätt.

Identiteten kan utredas med hjälp av dokument eller genom att annan information som anses tillförlitlig lämnas om personens namn, födelsedatum, familjeförhållanden och medborgarskap samt om de övriga personuppgifter som

behövs för att ärendet ska kunna avgöras. Vid utredning av identiteten ska de uppgifter beaktas som personen tidigare lämnat myndigheten om sin egen och sitt barns identitet.

Om en utlänning åtminstone de senaste tio åren har använt den identitet som framgår av befolkningsdatasystemet, anses hans eller hennes identitet utredd enligt 1 mom., även om han eller hon tidigare har använt flera än en identitet.

En ändring som berör personens namn, födelsedatum eller medborgarskap avbryter den i 3 mom. avsedda tioåriga tidsfristens förlopp, om inte ändringen kan betraktas som ringa. Också en annan ändring som berör personens identitet kan avbryta tidsfristens förlopp, om ändringen enligt en helhetsbedömning av den utredda identiteten anses ge personen i fråga en ny identitet.

13 §

Allmänna villkor för naturalisation

En utlänning beviljas på ansökan finskt medborgarskap, om han eller hon när ansökan avgörs

1) har fyllt 18 år eller före det ingått äktenskap,

2) har och har haft sitt egentliga bo och hemvist i Finland (*boendetidsvillkor*),

a) de senaste fem åren utan avbrott (*oavbruten boendetid*), eller

b) sju år efter det att han eller hon fyllt 15 år, varav de senaste två åren utan avbrott (*förvärvad boendetid*),

3) inte har gjort sig skyldig till någon annan straffbar gärning än en sådan för vilken straffet är ordningsbot och inte heller har meddelats besöksförbud (*oförvitlighetsvillkor*),

4) inte väsentligt har försummat sin underhållsskyldighet eller sina offentlighetsliga betalningsförpliktelser,

5) tillförlitligt kan redogöra för sin försörjning, och

6) har nöjaktig förmåga att i tal och skrift använda finska eller svenska eller i stället har motsvarande kunskaper i finskt eller finlands-svenskt teckenspråk (*språkkunskapsvillkor*).

— — — — —

14 §

Boendetidens början

Boendetiden börjar

1) från dagen för flyttningen eller återflyttningen till Finland, om den sökande har eller tidigare har beviljats tillstånd eller rätt att flytta till Finland i stadigvarande syfte,

2) från dagen för beviljande av det första kontinuerliga uppehållstillståndet, om den sökande inte vid ankomsten till Finland har ett tillstånd som berättigar till inflyttning,

3) från dagen för ansökan om asyl eller uppehållstillstånd, om utlänningen på basis av ansökan har beviljats asyl i Finland eller uppehållstillstånd på grund av alternativt skydd eller humanitärt skydd, eller

4) för en nordisk medborgare från dagen för flyttningen till Finland eller dagen för registreringen av flyttningsanmälan, beroende på vilken av dessa som infaller senare.

Om den sökandes identitet har varit utredd, börjar den godtagbara boendetiden först när den sökande har lagt fram en utredning om sin identitet. En tidigare vistelse eller en del av den godkänns som boendetid om den sökande har visat initiativ till att identiteten utreds, liksom den tid som den sökande tillbringat i landet som minderårig eller en del av den, om identiteten har varit utredd av en orsak som beror på vårdnadshavaren eller av någon annan orsak som inte beror på den sökande.

15 §

Vistelse som godkänns som boendetid

Om den sökande har vistats i Finland med stöd av ett tillfälligt uppehållstillstånd innan han eller hon beviljats kontinuerligt uppehållstillstånd, beaktas vid beräkningen av den oavbrutna boendetiden, trots vad som föreskrivs i 14 § 1 mom. 2 punkten, hälften av den tid som den sökande har vistats i landet med stöd av det tillfälliga uppehållstillståndet. Detta förutsätter emellertid att den sökande har vistats i Finland med

stöd av ett kontinuerligt uppehållstillstånd minst ett år omedelbart innan ansökan avgörs.

Med hänsyn till den sökandes ålder eller hälsotillstånd eller någon annan jämförbar orsak godkänns också den tid eller en del av den tid som den sökande har vistats i landet utan tillstånd som boendetid, om detta anses skäligt med tanke på den sökande.

16 §

Avbrott i oavbruten boendetid

Den oavbrutna boendetiden avbryts av andra än korta frånvaroperioder. Den oavbrutna boendetiden avbryts också om frånvaroperioder förekommer så regelbundet och om de är så många att den sökande för det mesta kan anses ha vistats eller vistas utanför Finland. Den oavbrutna boendetiden förblir dock oavbruten om frånvaron berott på en vägande personlig orsak.

Korta frånvaroperioder räknas in i den oavbrutna boendetiden. Sådana är

- 1) frånvaroperioder som omfattar högst en månad,
- 2) högst sex frånvaroperioder som omfattar mer än en månad men högst två månader, och
- 3) högst två frånvaroperioder som omfattar mer än två men högst sex månader.

Om den oavbrutna boendetiden anses ha blivit avbruten, beaktas vistelsen i Finland vid beräkningen av den förvärvade boendetid som avses i 13 § 1 mom. 2 punkten underpunkt b.

Tillfälliga frånvaroperioder som omfattar mer än sex månader men högst ett år räknas inte in i den oavbrutna boendetiden. De avbryter dock inte den oavbrutna boendetiden. Vid beräkningen av boendetiden tillämpas bestämmelserna

om förvärvad boendetid på sådana frånvaroperioder som överskrider ett år.

17 §

Bevis på språkkunskaper

Att språkkunskapsvillkoret uppfylls kan visas genom avläggande av

- 1) en allmän språkexamen på färdighetsnivå tre,
- 2) språkexamen för statsförvaltningen med nöjaktig förmåga att använda språket i tal och skrift,
- 3) den grundläggande utbildningens lärokurs med finska eller svenska som modersmål eller som andra språk,
- 4) gymnasiets lärokurs med finska eller svenska som modersmål eller som andra språk,
- 5) en finsk- eller svenskspråkig studentexamen som innefattar ett godkänt vitsord i finska eller svenska som modersmål eller som andra språk,
- 6) en sådan yrkesinriktad grundexamen som avses i lagen om yrkesutbildning (630/1998) på finska eller svenska,
- 7) en sådan yrkesexamen eller specialyrkesexamen som avses i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) på finska eller svenska,
- 8) sådana studier i finska eller svenska som avses i 6 § 1 mom. 1 punkten i statsrådets förordning om universitetsexamina (794/2004) eller i 8 § 1 mom. 1 punkten i statsrådets förordning om yrkeshögskolor (352/2003) eller ett mogenhetsprov på finska eller svenska.

18 §

Undantag från boendetidsvillkoret

En utlänning kan trots vad som föreskrivs i 13 § 1 mom. 2 punkten beviljas finskt medborgarskap, om

- 1) han eller hon på grundval av laglig och långvarig vistelse i Finland eller av någon annan härmed jämförbar orsak har fast anknytning till Finland, samt

2) hans eller hennes egentliga bo och hemvist finns och de senaste två åren har funnits i Finland utan avbrott.

Dessutom krävs det att

1) det är oskäligt svårt för den sökande att sköta ett stadigvarande arbete i huvudsyssla i Finland utan finskt medborgarskap,

2) den sökande utan att själv vara orsak till det i minst 10 år felaktigt har betraktats som finsk medborgare till följd av en finsk myndighets misstag som har lett till en betydelsefull påföljd som sammanhänger med en finsk medborgares rättigheter eller skyldigheter, eller

3) det annars finns synnerligen vägande skäl att avvika från boendetidsvillkoret.

18 a §

Undantag från boendetidsvillkoret då språkkunskapsvillkoret uppfylls

En utlänning kan trots vad som föreskrivs i 13 § 1 mom. 2 punkten beviljas finskt medborgarskap om han eller hon uppfyller det språkkunskapsvillkor som avses i 13 § 1 mom. 6 punkten, och

1) han eller hon har en sådan fast anknytning till Finland som avses i 18 § 1 mom. 1 punkten, och

2) hans eller hennes egentliga bo och hemvist finns och har funnits i Finland de senaste fyra åren utan avbrott eller sammanlagt sex år efter att han eller hon fyllt 15 år, varav de senaste två åren utan avbrott.

18 b §

Undantag från språkkunskapsvillkoret

En utlänning kan trots vad som föreskrivs i 13 § 1 mom. 6 punkten beviljas finskt medborgarskap, om

1) det är oskäligt svårt för den sökande att sköta ett stadigvarande arbete i huvudsyssla i Finland utan finskt medborgarskap,

2) den sökande har fyllt 65 år och i Finland har flyktingstatus, status som alternativt skydds-

behövande eller uppehållstillstånd som beviljats på grund av humanitärt skydd,

3) den sökande inte förmår uppfylla språkkunskapsvillkoret på grund av sitt hälsotillstånd eller en hörsel-, syn- eller talskada,

4) det annars finns synnerligen vägande skäl att avvika från språkkunskapsvillkoret.

När det gäller sökande som inte är läs- och skrivkunniga samt sökande som fyllt 65 år och har beviljats uppehållstillstånd på någon annan grund än en sådan som avses i 1 mom. 2 punkten, kan avvikelse från språkkunskapsvillkoret göras om den sökande har elementära färdigheter att förstå och tala finska eller svenska eller regelbundet har deltagit i undervisning i finska eller svenska.

Avsaknad av läs- och skrivkunnighet samt andra villkor som avses i 2 mom. visas genom ett intyg utfärdat av den sökandes lärare i finska eller svenska.

19 §

Undantag från oförvitlighetsvillkoret

En utlänning kan trots vad som föreskrivs i 13 § 1 mom. 3 punkten beviljas finskt medborgarskap, om det utifrån en helhetsbedömning av den sökandes situation finns vägande skäl att avvika från oförvitlighetsvillkoret. Vid helhetsbedömningen beaktas särskilt

1) den tid som förflutit sedan brottet eller brotten begicks,

2) gärningens art och hur strängt straff som dömts ut för gärningen, samt

3) huruvida den sökande upprepade gånger har gjort sig skyldig till straffbara gärningar.

Vid bedömningen kan också en dom som meddelats utomlands beaktas, om den gärning för vilken straffet dömts ut skulle vara ett brott under motsvarande omständigheter enligt finsk lag.

En utlänning som avses i 1 mom. kan inte beviljas medborgarskap förrän prövotiden för ett villkorligt fängelsestraff som den sökande dömts till eller ett besöksförbud som den sökande meddelats har gått ut.

19 a §

Bestämmande av väntetiden

Om en medborgarskapsansökan förkastas till följd av vad som föreskrivs i 13 § 1 mom. 3 punkten, kan en väntetid bestämmas för den sökande under vilken denne inte utan vägande skäl naturaliseras. För beviljande av medborgarskap under väntetiden eller efter dess utgång krävs en ny ansökan, varefter det på nytt bedöms huruvida villkoren för beviljande av medborgarskap är uppfyllda.

Den väntetid som avses i 1 mom. är

1) i fråga om bötesstraff minst ett och högst tre år från den dag då brottet begicks,

2) i fråga om villkorliga fängelsestraff, samhällstjänst, ungdomsstraff och brott för vilka domstolen meddelat domseftergift, minst två och högst fyra år från den dag då brottet begicks,

3) i fråga om ovillkorliga fängelsestraff minst tre och högst sju år från det att straffet avtjänats.

Om den sökande har gjort sig skyldig till fler än en straffbar gärning, sammanräknas inte de väntetider som hänför sig till de olika gärningarna. Av de alternativa väntetiderna väljs den som löper ut sist. Denna väntetid förlängs med minst två månader och högst ett år för var och en av de övriga gärningar som är förenade med väntetid, utgående från gärningens art och hur strängt straff som dömts ut för gärningen, dock så att väntetiden inte överskrider den maximitid som i 2 mom. föreskrivs för olika straffarter.

Längden på den väntetid som avses i 2 och 3 mom. bestäms på basis av en helhetsbedömning av den sökandes situation. Vid helhetsbedömningen beaktas de omständigheter som avses i 19 § och den sökandes individuella förhållanden.

21 §

Undantag i fråga om nordiska medborgare

En medborgare i Danmark, Island, Norge och Sverige kan trots vad som föreskrivs i 13 § 1 mom. 2 punkten beviljas finskt medborgarskap, om hans eller hennes egentliga bo och

hemvist finns och har funnits i Finland de senaste två åren utan avbrott.

22 §

Undantag i fråga om en finsk medborgares make

En finsk medborgares make kan utan hinder av 13 § 1 mom. 2 punkten beviljas finskt medborgarskap, om

1) makarna bor och har bott tillsammans i minst tre år eller en avliden finsk medborgare och dennes make har bott tillsammans minst tre år före dödsfallet, och

— — — — —

24 §

Naturalisation av barn

Ett barn kan på sin vårdnadshavares eller intressebevakares ansökan beviljas finskt medborgarskap, om

1) den som gör ansökan är finsk medborgare och barnet bor hos den som gör ansökan, eller

2) det annars finns sådana vägande skäl för naturalisation som hör samman med barnets bästa.

— — — — —

29 §

Tidigare finsk medborgare

En tidigare finsk medborgare förvärvar finskt medborgarskap efter anmälan.

Den som har förlorat sitt finska medborgarskap på grundval av 32 eller 33 § kan inte förvärva finskt medborgarskap med stöd av 1 mom.

30 §

Nordisk medborgare

En 18 år fylld medborgare i Danmark, Island, Norge eller Sverige förvärvar finskt medborgarskap efter anmälan, om han eller hon har förvärvat medborgarskap i Danmark, Island, Norge eller Sverige på något annat sätt än genom naturalisation och om hans eller hennes egentliga bo

och hemvist finns och har funnits i Finland de senaste fem åren och om han eller hon under denna tid inte har ådömts något frihetsstraff.

34 §

Behållande av medborgarskap vid uppnående av 22 års ålder

— — — — —
En tillräcklig anknytning anses finnas, om
1) personen är född i Finland och enligt lagen om hemkommun (201/1994) har sin hemkommun i Finland när han eller hon fyller 22 år,
2) personen har haft sin hemkommun i Finland eller sitt egentliga bo och hemvist i Danmark, Island, Norge eller Sverige sammanlagt minst sju år innan han eller hon fyllde 22 år, eller
3) personen efter att ha fyllt 18 men inte 22 år
a) skriftligen har meddelat en finsk diplomatisk beskickning eller ett finskt konsulat som leds av en utsänd tjänsteman eller magistraten att han eller hon vill behålla sitt finska medborgarskap,
b) har sökt eller fått finskt pass,
c) i Finland har fullgjort eller för tillfället fullgör beväringstjänst eller civiltjänst eller sådan tjänstgöring som avses i lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995), eller
d) har fått finskt medborgarskap på ansökan eller efter anmälan.

35 §

Befrielse från finskt medborgarskap

— — — — —
Om den sökande inte ännu när ansökan avges är medborgare i en främmande stat, kan han eller hon befrias från sitt finska medborgarskap endast genom ett beslut vars ikraftträdande förutsätter att den sökande inom den tid som nämns i beslutet lämnar en utredning om att han eller hon har förvärvat medborgarskap i den främmande staten. När Migrationsverket har mottagit utredningen om förvärvet av medborgarskap i den främmande staten, utfärdas ett intyg över att detta villkor har uppfyllts.

44 §

Anhängiggörande av ansökan och anmälan

En ansökan eller anmälan som avses i denna lag ska personligen lämnas in till polisen. En ansökan om befrielse från finskt medborgarskap, en sådan anmälan i fråga om ett barn eller adoptivbarn som avses i 26 och 27 § eller en sådan anmälan som avses i 29 § 1 mom. kan också lämnas in till Finlands diplomatiska beskickningar, konsulat eller honorärkonsulat. Då den sökande är ett barn ska ansökan eller anmälan för barnets räkning göras och lämnas in av barnets vårdnadshavare eller intressebevakare. Medsökande och barn som är sökande ska vara närvarande när ansökan eller anmälan lämnas in.

45 §

Bilagor till ansökan

Den sökande ska till sin medborgarskapsansökan foga en sådan utredning om sina kunskaper i finska eller svenska som avses i 17 § och en sådan redogörelse för sin försörjning i Finland som avses i 13 § 1 mom. 5 punkten. En utredning om språkkunskaper behövs dock inte om den sökande är ett barn som inte har fyllt 15 år. Om en medsökande som fyllt 15 år omfattas av ansökan, ska den sökande också foga en utredning om den medsökandes kunskaper i finska eller svenska till ansökan. Om barnet fyller 15 år efter det att ansökan har lämnats in men innan den har avgjorts, ska en utredning om barnets språkkunskaper fogas till ansökan.

50 §

Beslut och delgivning av beslutet

— — — — —
Ett för den sökande positivt beslut och ett beslut om bestämmande av medborgarskapsstatus kan delges genom att det sänds med posten på den adress som den sökande uppgett. Mottagaren anses i Finland ha fått del av beslutet senast

7 och utomlands senast 30 dagar efter det brevet sändes, om inte något annat visas.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en medborgarskapsansökan som är anhängig när denna lag träder i kraft tillämpas det oförvitlighetsvillkor och språkkunskapsvillkor som gällde vid ikraftträdandet, om tillämpningen av villkoret leder till ett slutresultat som är fördelaktigare för den sökande än bestämmelserna i denna lag.

Om en medborgarskapsanmälan som har gjorts i enlighet med 60 § och är anhängig när denna lag träder i kraft har lämnats in efter att den tidsfrist som anges i 60 § 4 mom. har löpt ut, tas inte en ny behandlingsavgift ut hos den sökande för behandlingen av en sådan medborgarskapsanmälan som avses i 29 § om han eller hon uppfyller de villkor för förvärv av medborgarskap som föreskrivs i 29 §.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 19 januari 2011
